

FOLKEMØTE:

FELLES KYSTSONEPLAN FOR NORDREISA OG SKJERVØY KOMMUNER

Sted: Kinosalen på Storslett

Tidspunkt: 29. april 2014, kl 18:30-20:30

Tilstede: Jan Tørfoss, Georg Pedersen, Arnold Jensen, Peder Johannesen, Øyvind Evanger, Håvard Høgstad, Svanhild Andersen, Johan K. Johansen, Nancy Heggemo, Kurt Willy Oddekalv kurt@nmf.no, Ørjan Holm orjan@nmf.no, Vidar Langeland, Geir Sagelv, Svein Solberg (Prosjektleder Kystsoneplanen) og Hanne Henriksen (Arealplanlegger, Nord-Troms Plankontor) (referent)

Geir Sagelv innleder om planen.

Spørsmål om avgrensning. Grensa for planen er satt til middels lavvann. Hvorfor det?

Kommunene som deltar i Kystplan Troms er blitt enige om dette seg i mellom. Av praktiske årsaker er det valgt å følge den kartfesta kystkonturen som plangrense, og denne kystkonturen følger vannstanden ved middels lavvann. Noen få steder avviker planavgrensningen fra dette, bl.a. i Sørkjosen der planen grenser inntil eksisterende reguleringsplaner som strekker seg ut i sjøen. Eiendomsgrensene går fortsatt på 2 m dyp ved lavvann.

Spørsmål om fargekode på kart. Nye og gamle tiltak ser ut til å ha samme farge. Hvorfor?

Kart ble delt ut på papir (fargene har bedre synlighet på papirkart enn på skjerm) og fargene forklares.

De foreslåtte arealene til oppdrett A 20 og A 21 vil ligge for nært rekefeltene på andre siden av Lyngenfjorden. Et enkelt anlegg vil produsere rundt 200 tonn slam per uke, og slik vil de ødelegge for rekefeltene.

Ligger noen av de foreslåtte akvakulturfeltene nært badeplasser? Nei.

Planen mangler ankerplassen i Uløybukt. Der er det støpt ankerfeste. Tas med.

I tilknytning til de eksisterende akvakulturanleggene på A 16 og A 17 er det lagt til felt med betegnelsen FFA slik at disse anleggene skal kunne strekke fortøyningsfester lengre ut på minus 20 meter. I fjor gikk det skred som berørte A 16. A 16 og A 17 bør få skredvarsling. I tillegg bør eier av anlegget 15 vurdere skredvarsling/evt. flytting, da også dette anlegget inngår i faresonekart utarbeidet av NGI i egen rapport.

D6 er dumpeområde for rene muddermasser.

Hva er strømsituasjonen rundt D6? Inn Rotsundet eller ut Lyngen?

Strømmen i dette området går nordover.

Dumpefeltet vil da bli noe i konflikt med rekefeltet.

Er det ikke tatt hensyn til strømforhold i arbeidet? Man må ta hensyn til strømforhold.

Det er ikke gjort lokalitetsundersøkelser. Det må utføres før anlegg kan etableres. Dersom det ikke etableres anlegg så vil det arealene kunne trekkes tilbake.

Smitteavstand mellom anlegg. Er det tatt hensyn til dette?

Anstand mellom eksisterende anlegg er 2,5 km, for nye anlegg er det minimum 5 km. Anlegg som er ligger nærmere er eid av samme oppdretter og det er system på bruken der det roteres på hvilke lokaliteter som ligger brakk og hvilke som brukes.

Område A 21 ligger i nærheten av skredfare. Dette må derfor vurderes nærmere, noe det er satt krav til i bestemmelsene.

A 22 grenser opp til Store Follesøya naturreservat og Lille Follesøya dyrefredningsområde.

A 8 ligger, sammen med A 9, nært nasjonal laksefjord. Er det vurdert flytting av disse to feltene?

A8 har nylig, for ca. ett år siden, fått godkjent en øking av MTB (maksimal tillatt biomasse) av Troms fylkeskommune.

D5 er dumpingsområde for rene muddermasser.

Arealer merket F/K er arealer for levendelagring av fisk. Arealet ved Eneset i Enessundet har tidligere vært brukt som blåskjellanlegg.

Er dette fangstretta oppdrett?

F/K er låssetting. Fisken kan imidlertid føres i en kort periode.

Reine muddermasser. Hva er det?

Reine masser er masser som mudres på rene steder. Ikke fra havner. Det vil tas prøver av massene. Forurensede masser må dumpes i særskilte deponi godkjent av kommune/Fylkesmann.

Hvor langt er det fra Haukøya til grensa for nasjonal laksefjord?

Ca. 6 km.

Uheldig plassering med tanke på lakselus. Diskusjon om nasjonallaksefjord vs. oppdrett.

Er det ikke satt av arealer for dumping av store greier? Tidligere er det dumpet fiskebåter ved Maurneset.

Det er helt slutt på slik dumping. Alt slikt skal ivaretas på land og ikke dumpes i sjø.

Uheldig med høringsfrist 12. mai. Fiskarlaget måtte behandle saken på telefon.

Hvorfor så kort frist? Det tyder på en dårlig demokratisk prosess der man er lite interessert i tilbakemeldinger i en viktig sak.

Det er vanlig å få forlenget frist når mange spør.

I tillegg er det krav om at innspill må sende inn skriftlig, slik at det som sies her tas ikke med. Man hadde eksempel på det fra et møte på Skjervøy.

K.O. ber på vegne av alle om utsettelse av frist til ut måneden.

Geir Sagelv og Vidar Langeland gir forlengelse av frist til ut mai.

Arnold Jensen Nordreisa Fiskarlag innlegg:

Fiskarlaget har som sagt tidligere forholdt seg til høringsfristen den 12. mai og har måtte behandle saken i et telefonmøte og har skrevet en innsigelse. Først formål. Formålet til planen er *å skape forutsigbarhet både for de som aktivt bruker sjøen til næring og de som bruker sjøen til rekreasjon. Planen skal også gi næringsutøvere, fiskere, oppdrettere og andre sjørettede næringer mulighet til økt verdiskapning i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling. Dette betyr at man må planlegge arealer både for bruk og for vern.* Dette vil si at de skal kartlegge og ta vare på eksisterende næring og videreutvikle denne. Det er utgangspunktet for planen. Selvfølgelig skal vi ha oppdrett, men ikke bare oppdrett. Kysttorsken er viktig for kystfiskerne og kan ikke sammenliknes med skreien. Kysttorsken blir i fjorden etter gyting. Ingen tenker på den for det meste av oppmerksomheten rundt torsk dreier seg om skrei. Kysttorsken er på rødlista, og vi må jobbe for å få bestanden opp på et akseptabelt nivå. Må sørge for kysttorskbestanden. Fjordfisket er på et lavmål. En av årsakene er oppdrett. Gytemønsteret til kysttorsken har endret seg ettersom mengden oppdrettet har økt. Det har vist seg at når det etableres oppdrett i en fjord så slutter kysttorsken å gyte der. De samme erfaringene går igjen over hele landet. Dette vises også på statistikk fra fiskeridirektoratet. Skal det bli bedre rekruttering for kysttorsk så må gyteområdene forbedres. Norge er internasjonalt forpliktet til å bevare biologisk mangfold. Mye av avfallet fra oppdrett bør gjenvinnes. Bør etablere lukka anlegg. For eksempel vil det da kunne gjenvinnes mye fosfor. Et stoff det er stor mangel på i verden i dag. Kommunene begynner sakte å våkne, men sakte. Fiskarlaget går i mot område A 20, A 21 og A22. Fiskarlaget ønsker seg også flere områder for aktive redskaper som seinot, bl.a. fra Skjervøyskjæret og vestover til Arnøya bør det settes av arealer til fiskeområde for aktive redskaper. Båtene trenger også større områder for å gjøre et kast på en sikker måte. Fiskarlaget går derfor i mot A 26 og A 28 av sikkerhetshensyn da det er behov for store arealer i forbindelse med fiske. Båter har mindre manøvreringsdyktighet med store redskaper ute. Det er også behov for noen flere låssettingsplasser. Fiskarlaget er også bekymret for de store mengdene lusemiddel som pøses ut og ber om at det settes krav til dette. Se også vedleggene til vår høringsuttalelse. Det er flere eksempler på at kysttorsken tar seg opp når oppdrett legges ned i en fjord. Blir planen vedtatt er det ikke noe mindre enn en nedvalsing av et område som er nødvendig for bevaring av kysttorsken. I Rotsund er det mindre fisk i år enn hva det var i fjor. Hva er årsaken? Ingen nevner de store flokkene med springer som raider fjordene. Vi kan ikke si at det bare er oppdrett som har skyld i at det er lite fisk. Mange andre årsaker. Hvilken skade gjør makrellen som har kommet de siste årene? Er det tatt med i de vurderingene som er gjort?

Svanhild Andersen:

Jeg er opptatt av kunnskapsgrunnlaget. Jeg synes at kunnskapsgrunnlaget til planen er svært ensidig og det legges stor vekt på rapport om antall arbeidsplasser og ringvirkninger. Det går igjen hele tiden at samfunnsnyttien går foran naturmangfoldet. Det er også mange konsekvenser som ikke nevnes. Bl.a. slam og lusemidler. Planen bygger på et veldig ensidig kunnskapsgrunnlag. Arnold har gjort jobben som jeg mener at alle planleggere burde ha gjort. Hvordan er erfaringsbasert kunnskap hentet inn?

Svein Solberg:

Mye av kunnskapen er henta inn fra fiskeridirektoratet. Dette er data som er verifisert av Havforskningsinstituttet. Fiskeridirektoratets data er basert på bl.a. intervju av fiskere. Når det kommer til å vurdere oppdrettsanlegg og hvor egna de enkelte lokalitetene er, så vil dette komme frem senere gjennom lokalitetsundersøkelser før utbygging. Det er satt ganske strenge krav til dette.

Svanhild Andersen:

Skjønner ikke hvordan det kan konkluderes så skråsikkert om naturmangfoldet når dere ikke har de undersøkelsene. Befolkning i nærheten av oppdrettsanlegg bør også bør intervjues.

Høgstad:

De siste årene har det kommet inn mye springere og makrell inn i fjordene våre. Effekten av dette vet vi ikke omfanget av. Når det kommer til de avsatte områdene, så er det slik at først må det settes av «kan»-områder. Deretter kommer det en reguleringsplan som undersøker detaljene. Deretter skal det søkes om og fås utslippstillatelse osv. Bl.a skal fiskeforvalteren hos Fylkesmannen og Fiskeridirektoratet uttale seg. Alle detaljene kommer etter hvert.

Tørfoss?

Man må få til lukka anlegg for å få bukt med problemene.

Arnold Jensen:

Man kan se på Lofotfisket som et eksempel. Først ble det fisket store kvanta fisk med snurpenot og fiskeriene kollapset. Så ble det stans i snurpenotfisket og fiskebestandene bygde seg sakte opp igjen. Så startet de å fiske med snurrevad og bestandene stupte på nytt. Nå er snurrevadfisket sterkt begrenset og bestandene er i ferd med å bygge seg opp igjen.

Georg Pedersen, fisker Rotsund:

Har i alle år fisket gruppe 1 kvota i nærheten av oppdrettsanleggene i Rotsund og Kjølmannen. Har ikke merka noe til nedgang i mengden av torsk og annen fisk i området. Kan derfor ikke være enig med Arnold Jensen.

Kurt Oddekalv innlegg/foredrag:

Norges miljøvernforbund er imot oppdrett. Oppdrett av fiskespisende fisk vil ikke lønne seg og gi mer fisk. miljøvernforbundet jobber for å få i gang bruken av lukkede oppdrettsanlegg i Norge. Videre bør bruken av lusemidler som er farlig for skaldyr/krepsdyr reduseres/opphøre. Det jobbes målrettet for å knekke markedet for oppdrettslaks frem til de kommer seg inn i lukka anlegg og ikke ødelegger så mye for villfisken. Et eksempel på dette er markedet i Russland og tips om mengden kadmiium i norsk

oppdrettslaks. Mengdene overskudds fôr blir spist av annen villfisk og ødelegger denne. Det er vist at sei vandrer for å spise fra oppdrettsanlegg. Oppdrettsfôret gjør at enzymsammensetningen i seien endres slik at *rigor mortis* (dødsstivhet) ikke lengre inntreffer og fisken råtner raskere enn det som er naturlig. Når det kommer til avfallsstoffer (avføring) så kan et anlegg slippe ut like mye som 70 000 slaktegris. I plansammenheng er det viktig å se på hvordan de ulike planlagte tiltakene vil påvirke ulike områder. For eksempel gyteområder for torsk og rekefelt. Miljøvernforbundets hovedbudskap er at politikerne må være tøffe nok til gjennom planen å kreve at alle nye anlegg skal være lukka anlegg.

Håvard Høgstad:

Arnøy laks mener det er viktig å tegne et rett bilde av situasjonen i vårt område. Vi har seriøse aktører med et godt samarbeid. Det er tre aktører i områder som har satt seg sammen og sett på hvordan vi kan utnytte områdene best mulig. Vi har færre lokaliteter i faktisk drift enn det som er på kartet. Dette oppnår vi ved å drive i en tre års-syklus. På hver lokalitet er det drift i inntil 26 måneder før arealene legges brakk i 10-12 måneder. Dette er en lengre brakkleggingsperiode enn det som kreves av regelverket. I tillegg har vi svært lave lusetall i forhold til resten av Troms. Dette kommer av de lange brakkleggingsperiodene, og gjør at vi har behov for få avlusinger av laksen, maks to avlusninger per generasjon. Det er også viktig at det ikke er oppdrettsnæringa som har bedt om revisjon av kystsoneplanen. Men vi har blitt utfordret av kommunene for å se på eventuelt nye områder. Dette har vi gjort og har kommet med innspill om områder der vi ser muligheter. De nye områdene som er foreslått har 5 km avstand for å gi et bedre smittevern og redusere luseproblematikken. Noe som er viktig for oss. Den nåsituasjonen Miljøvernforbundet forteller om er ikke tilstede i vårt område. Oppdrettstettheten er større andre steder. Vi opplever heller ikke noe fiendebilde mellom fiskere og oppdrett.

Oddekalv:

Ser av konsekvensvurderingen at oppdrettsnæringen er forslagsstiller på alle de nye områdene. Hvorfor de lange brakkleggingene? Er det på grunn av skitthaugene?

Høgstad:

Du er så snar. En av våre utfordringer er sykdom og smittevern, og det gjør at oppdretterne i området samarbeidet og jobber godt koordinert for å redusere problemene.

Oddekalv

Det er allment kjent at oppdrettsnæringen ønsker lokaliteter med mye strøm slik at skiten driver vekk. Selv om det bare fører til at skiten legger seg i en haug et annet sted enn rett under merdene. Hvorfor så mange nye forslag?

Jan Tørfoss:

Det er kjent at åpne anlegg forsøpler og sprer sykdom og lakselus. Foreslåtte A 29 og A 30 bør ikke etableres. A 28 er uønska av fiskerinæringa, i tillegg til at det er skredfare der. A 8 bør flyttes da den ligger for nært grensa til nasjonal laksefjord. Man bør glemme å etablere nye åpne anlegg, og heller være voksne mennesker og si at ja, vi kan ha økning, men i lukka anlegg. Utrolig at et mindretall kan drive igjennom mye som mange er imot. Spesielt er det er dårlig argument at det må økes i nord

fordi de har så store plager med mye sykdom osv. i sør. Jeg har et inntrykk av at man har lagt seg helt flat for oppdrettsnæringas ønsker i denne planen. Konklusjon er hele tiden at akvakulturområder vektlegges foran naturmangfold. Har vært innsigelser mot flere områder tidligere i prosessen som det ikke er tatt hensyn til, mens oppdrettsnæringas forslag kommer lett igjennom.

Det er vanskelig å flytte en bærevegg i et hus, det samme gjelder for A 8. Når det gjelder planforslaget så er det nå planen er ute på høring, og det er nå at innsigelsene til de ulike forslagene skal komme inn.

Jan Tørfoss:

Akvakulturnæringen har mange folk rundt om i systemene, og får stoppet mange forslag som er til u gagn for næringen. Folk får bl.a. ikke snakke om lukka anlegg. Men det eneste som på sikt kan redde næringen er lukka anlegg.

Diskuterer næringa noen gang lukka anlegg?

Høgstad:

Vi er et lite selskap med små resurser, og vi har derfor behov for at de store konsernene er de som prøver ut ny teknologi. Foreløpig ser det ut til at lukka anlegg har problemer i sterk strøm og i høye bølger. Dette trenger vi en løsning på før vi kan ta slike anlegg i bruk.

Tørfoss:

Næringa sier stadig at de ikke har råd til å ha lukka anlegg. Hvorfor kan ikke den norske staten si at de skal begynne med det? Vi trenger lokalpolitikere som er tøffe nok til å si at de vil ha lukka anlegg.

Mener Miljøvernforbundet at det ikke er mulig å drive et fjordsystem bærekraftig med åpne anlegg.

Oddekalv : Nei, det er ikke mulig.

Vidar Langeland avrunder møtet.

Vi har i løpet av prosessen hatt mange ulike møter med mange, og det har vært en ganske omfattende prosess. Vi har tatt et valg og det er å ha avgrensa akvakulturområder fremfor fritt fram i hele fjordsystemet. Husk imidlertid på at vi ikke har fattet noe endelig vedtak ennå. Det er derfor vi har høring.

Hanne Henriksen

referent